

**FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID
van de Universiteit Leiden**

Concept-VERSLAG

van de openbare vergadering van het faculteitsbestuur met de faculteitsraad van

28 augustus 2023

Behoudens goedkeuring van de raad

Aanwezig:

Van de faculteitsraad:

Namens de LSP-fractie:	mw. B. Polderman mw. V. Hooftman
Namens de PP-fractie:	dhr. mr. dr. G.J.A. Geertjes mw. C.G.M. van der Tol
Namens de fractie LVS:	mw. N. Abou Elmagd
Namens de fractie Onafhankelijken:	dhr. mr. dr. G. Molier mw. mr. L. Hartman- Ohnesorge dhr. dr. T.L.M. Verdoes

Van het faculteitsbestuur:	mw. prof. mr. dr. drs. W.S.R. Stoter (Voorzitter / Decaan a.i.) dhr. prof. dr. mr. J.A. Adriaanse (Vice-decaan Onderwijs a.i.) mw. prof. dr. J. Ubink (Vice-decaan Onderzoek a.i.) dhr. drs. G.J. Boshuizen RC (Directeur Bedrijfsvoering a.i.)
----------------------------	--

Van het faculteitsbureau:	mw. V.C. Versluis-Blankestijn (Bestuurssecretaris) mw. P.H.A.M. van Beek (plv.-notulist) mw. M. Costeris (Faculteitscontroller) dhr. drs. N.J.C. van de Ven (Hoofd Onderwijs- en Studentzaken)
---------------------------	---

Afwezig:

Van het faculteitsbestuur:	mw. J. Külsen (Assessor) mw. drs. M. Langeler-Hollebeek (Notulist)
Van de faculteitsraad	mw. W. Medik (LSP) mw. F. de Bakker (CSL) mw. L. de Bakker (ONS Leiden) dhr. O. Reinoud (ONS Leiden) dhr. mr. C. de Groot (Onafhankelijken)

1. Opening en vaststelling van de agenda

De Voorzitter opent de vergadering om 10.00 uur en heet allen welkom.

De Voorzitter blikt terug op de afgelopen maanden en de werkzaamheden door het interim-bestuur.

5 **2. Vaststelling verslagen van de vorige vergadering: 3 juli 2023**

Ter vaststelling

De verslagen zijn vastgesteld.

10 **3. Aanmelding punten voor de rondvraag van de fracties**

Ter informatie

Namens de Onafhankelijken-fractie: de nieuwe CAO alsmede het tijdig toezenden van de vergaderstukken.

Namens de PP-fractie: de starters- en stimuleringsbeurzen.

15 **4. Organisatie**

Ter instemming

a. Begroting 2024 – 2028

Mariska Costeris (faculteitscontroller) sluit aan en het interim-bestuur uit dank voor het opstellen van de begroting.

20

De Directeur Bedrijfsvoering licht de begroting toe. De vorige vergadering is gesproken over de hoofdlijnen van de begroting. Ten opzichte van de toewijzing vanuit het College van Bestuur (CvB) zit er nu een verschil in de balans. De indicaties (realisatie studiepunten) voor de komende jaren gaan niet wijzigen naar het niveau van voorgaande jaren. Richting 2025 moet gekeken worden naar het in evenwicht brengen van de baten en lasten. Onder de huidige omstandigheid van het interim-bestuur is voor 2024 besloten geen definitieve maatregelen te nemen. Het negatieve resultaat wordt opgevangen uit de faculteitsreserve. Daarnaast is bekend dat de starters- en stimuleringsmiddelen beschikbaar zijn vanuit het ministerie van OCW. De kwaliteitsmiddelen worden structureel ingezet, in tegenstelling tot de projectmatige (huidige) inzet. Samen met de instituten zal worden gekeken naar de wijze van inzetten van de instituutsreserves.

25

30

Inventarisatie van de vragen vanuit de fracties zijn als volgt:

De Fractie Onafhankelijken signaleert dat op 3 juni 2023 (toelichting vergadering FR) het tekort op € 2,7 M stond, de begroting laat thans een tekort van € 5 M zien. Het studierendement in de jaren 2021-2022 was laag, Aangegeven wordt dat dit zo zal blijven. Wat zijn hiervoor de indicatoren dat dit de komende jaren zo blijft?

35

De PP-fractie verwijst naar bijlage 4a1:

Het interim faculteitsbestuur acht het noodzakelijk om vanaf heden de opties voor deze maatregelen voor te bereiden en zal in het najaar 2023 samen met de WD's, ter voorbereiding op in de begroting 2025 te verwerken aanpassingen, met urgentie plannen ontwikkelen om de structurele lasten en baten vanaf 2025 weer met elkaar in evenwicht te brengen. Daar waar mogelijk kan uitvoering van deze plannen al in 2024 een bijdrage leveren aan een verbetering van het resultaat.

40

45

De fractie vraagt of een concretere verduidelijking gegeven kan worden wat er met “plannen” bedoeld wordt.

De fractie heeft ook een vraag over de passage op pagina 8:

- **Kernvisie en vernieuwing Bachelor Rechtsgeleerdheid**

Vanuit de midterm onderwijsvisitatie 2022 is een nieuwe kernvisie geformuleerd die antwoord geeft op de vragen ‘Welke studenten willen we hebben, welke studenten willen we afleveren en wat moeten ze kunnen?’ Dit vraagt om een toekomstgerichte vernieuwde bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid. Hieraan zal de komende periode stapsgewijs en met ambitie worden gewerkt door docenten en onderwijsbeleid. Het studiesucces dient hiermee te verbeteren. Belangrijke actiepunten voor 2024 zijn:

50

55

- *Voorbereiding van en Invoering kernvisie in **september 2024***

De vraag is of dit niet te vlot is.

Bedragen volgens tabel 4: “Besteding van de middelen volgens de kwaliteitsafspraken”:

60

Sommige bedragen, onder andere van de midterm review, zijn hoog. Kan een verduidelijking over deze kosten gegeven worden?

De Fractie Onafhankelijken merkt op dat zij tot voor kort concludeerde dat de financiële positie van faculteit goed was. Waardoor is het perspectief verslechterd en wat wordt precies verstaan onder algemene reserve?

65

Wordt iets gedaan aan de reserves van de instituten? Hoe verhoudt dit zich tot het beleid van vorig jaar?

De Directeur Bedrijfsvoering krijgt het woord om deze vragen te beantwoorden:

Voor wat betreft het verschil in resultaat ten opzichte van de vorige vergadering is gekeken naar het resultaat van de allocatie van het Faculteitsbestuur. Dat is het tekort waarover gesproken is en wat nu is toegevoegd. De “geormerkte” reserves en een deel van de instituutsreserves worden ingezet. Mariska Costeris vult aan, dat het voornamelijk een presentatiekwestie is. De vorige keer is gefocust op geld dat vrij te besteden staat voor het faculteitsbestuur. In de presentatie zijn de reserves op bepaalde punten getoond als beschikbaar geld. Deze presentatie laat zien wat het resultaat is van dit jaar en dat een deel daarvan ten laste komt van de eerder getoonde reserves. Dit heeft impact op hoe de algemene reserves zich ontwikkelen. Er zijn geen extra kosten bijgekomen. De Directeur Bedrijfsvoering geeft aan dat het uiteindelijk te verwachten negatieve boekhoudkundige resultaat komt op € 4,6 M.

70

75

Volgend jaar wordt gekeken naar de kwaliteitsmiddelen. Het studierendement over vorig jaar was te optimistisch ingeschat. Er is een voorzichtige indicatie dat dit voor 2022-2023 niet veel anders wordt. Dit komt mede door corona, alsmede een piek in het aantal studenten. Alles bij elkaar biedt het een ander perspectief.

De ontwikkeling die te zien is in uSis biedt nog geen zicht op verbetering. De vraag is: waar kan, aan de hand van de analyses, aan gewerkt worden?

Voor 2024 worden tekorten opgevangen door de faculteitsreserves; het CvB heeft eerder een norm vastgesteld van minimaal 5% tot 10% op de omzet, de faculteit zit nu ruim boven deze norm (25%).

Wat betreft de reserves van de instituten zijn vorig jaar voor een deel plannen gemaakt om deze gelden in te zetten. De gesprekken met de instituten zijn in gang gezet. Met deze begroting wordt - naar verwachting - in 2028 (meerjarentermijn) het gewenste niveau van 10% reserve van het CvB bereikt.

De Fractie Onafhankelijken meent, dat het inzetten van de reserves niet helpt om de tekorten weg te werken. De besteding van de reserves leidt tot extra kosten. De Directeur Bedrijfsvoering geeft aan dat de reserves niet bestaan uit liquide middelen. De algemene reserve is geld wat in een rekening-courant verhouding met centraal staat. De 5% betreft de algemene reserve van de faculteit (faculteitsbestuur en instituten samen). Er worden afspraken gemaakt over de (te) hoge reserves van de instituten. De inzet van de faculteitsreserves voor 2024 is één keer mogelijk. De Voorzitter voegt toe dat het Interim-bestuur gekozen heeft voor het inzetten van de gelden over een jaar, waarmee financiële ruimte blijft voor de plannen van het volgende bestuur. Het CvB legt de druk op het inzetten van de reserves. Een verantwoord deel wordt het komende jaar benut. Het Interim-bestuur meent hiermee verantwoord te hebben besloten.

De PP-fractie vraagt naar de voorgenomen plannen en de opties om het evenwicht te bereiken?

De Directeur Bedrijfsvoering geeft aan dat gesprekken moeten worden gevoerd met de WD's en de organisatie. Er kan gedacht worden aan toekenning BOOM, bedragen die beschikbaar zijn voor de stafafdelingen en materiële lasten. Dit zijn de belangrijkste componenten bij de inzet tot lastenverlaging. Er is actie vereist om vóór 2025 tot een goed resultaat te komen.

De vice-decaan Onderwijs a.i. geeft aan dat niet gewacht moet worden tot december 2023 om structurele problemen op te lossen; dit is geen optie. De situatie is anders dan vóór de zomer/begin 2023. De urgentie (genoemd in de begroting) wordt ingezien. Met elkaar moet worden nagedacht over te ontwikkelen plannen. Daarover zijn met de WD's afspraken gemaakt.

De Directeur Bedrijfsvoering geeft Mariska Costeris het woord om de vraag te beantwoorden over de hoogte van de bedragen die in **tabel 4** staan. Mariska Costeris: het betreft de opgenomen bedragen (schattingen/ reserveringen/ financiële ruimte) die vrijgemaakt kunnen worden, zonder nog vastliggende details. Deze bedragen zijn niet de kosten voor het aanvragen en verkrijgen van de midterm, maar geld dat apart wordt gezet voor maatregelen die komen uit de midterm (plannen).

De LSP-fractie wil weten wat de opleidingscoördinator bij de kwaliteitsmiddelen Criminologie inhoudt? Mariska Costeris geeft aan dat Criminologie een aparte opleiding is. Binnen het team is geen vaste coördinator. Het zou niet juist zijn om Criminologie zelf de kosten te laten dragen voor de extra werkzaamheden. Besloten is om ten bate van de studenten, kwaliteitsmiddelen te gebruiken om die functie in te richten.

De Fractie Onafhankelijken verwijst naar pagina 9:

- **Verankeren overkoepelende thema's in onderwijs**

De overkoepelende ontwikkelthema's Digitalisering, Duurzaamheid, Diversiteit en inclusie, Internationalisering en Campus van de toekomst laten we in de volle breedte in het onderwijs terugkomen. In zowel inhoud als de vorm van ons onderwijs en in alle bachelor en masteronderwijsprogramma's.

Wat betekent dit concreet voor de opleidingen? Dienen alle thema's binnen het onderwijs aangestipt te worden? Daarnaast de vraag/opmerking: de nota van minister Dijkgraaf over internationalisering geeft de voorkeur aan Nederlands als voertaal. Hoe gaat de Universiteit/Faculteit hiermee om?

De vice-decaan Onderwijs a.i. geeft aan dat de thans uitgezette koers rekening houdt met de belangrijkste thema's. Over de vraag over Internationalisering: we zijn een internationale faculteit, dat is onze kracht. Er is een tendens zichtbaar vanuit de politiek. Internationalisering zal een belangrijk thema blijven voor de komende jaren.

De Voorzitter geeft aan dat de FR om instemming wordt gevraagd met de begroting. Dit in tegenstelling tot de aankondiging in de agenda "ter informatie". De Fractie Onafhankelijken en PP-fractie menen dat

instemming op de begroting op een te korte termijn wordt gevraagd. De stukken zijn op een laat moment ter beschikking gesteld waardoor een uitvoerige bestudering en onderlinge afstemming onvoldoende kon plaatsvinden. Zij dringen aan hier rekening mee te houden en de fracties tijdig te voorzien van informatie voorzien van vergaderstukken en niet alleen middels een mondelinge toelichting.

De *Bestuurssecretaris* geeft aan dat de stukken direct, na het beschikbaar komen, zijn doorgestuurd. De vertraging ligt in het feit dat tijdens het zomerreces niet alle betrokken medewerkers beschikbaar waren. De *Voorzitter* en *Directeur Bedrijfsvoering* vullen aan dat de vergaderstukken soms een her-/doorberekening vragen voordat de stukken bij de faculteit zijn. Andersom dienen de faculteiten, met het eventuele op-/aanmerkingen, rekening te houden met de planning en voortgang binnen BB (met als vervolgstap het indienen van de begroting bij de Raad van Toezicht). De *Voorzitter* en *Directeur Bedrijfsvoering* danken de fracties voor de consideratie en zegen beterschap toe.

De fracties stemmen, - na overwegingen tijdens een schorsing - in op de hoofdlijnen van de begroting.

5. Onderwijs

a. Reglement Selectie en Plaatsing bachelor Criminologie

Ter consultatie

De *Voorzitter* vraagt de faculteitsraad (FR) of zij, op dit jaarlijks terugkerend onderwerp, vragen en/of opmerkingen hebben?

De Faculteitsraad heeft geen (nadere) vragen en adviseert positief.

b. Concept accreditatiedossiers nieuwe economische opleidingen

Ter consultatie

Voor een toelichting op dit agendapunt zijn aanwezig:

Laura Buissink: Onderwijsbeleid

Philippe van Gruisen: Voorzitter BSc Economie en Samenleving; UD Economie

Marion Collewet: Lid werkgroep MSc Economie van de Publieke Sector; UD Economie

De *LSP-fractie* vraagt naar de toelatingseisen en mist het vak Economie in de lijst. Dhr. Van Gruisen geeft aan dat deze opleiding de goede elementen van de klassieke economie meeneemt, alsmede wiskunde en is meer gericht op de context. Bij de start van een nieuwe opleiding worden twee fases doorlopen. Als eerste het maken van het doelmatigheidsdossier. Dit concept is opgesteld ten behoeve van de 2^e fase waarin ingegaan wordt op de inhoud, o.a. welke vakken worden gedoceerd en wat de leerdoelen zijn van deze opleiding(en).

Marion Collewet licht toe dat de master gericht is op het opleiden van beleidseconomen voor de Nederlandse publieke sector. Nederlands als voertaal ligt daarmee voor de hand.

Voor de bachelor lag een voorstel op tafel om de opleiding in Den Haag te houden. In het licht van het internationale aspect zou de keuze van de taal Engels (voornamelijk in/vanaf het tweede jaar) naast het Nederlands (eerste jaar) goed zijn om meer studenten te trekken. Politiek gezien kon een Engelstalige bachelor niet goedgekeurd worden gezien de discussie rondom internationalisering en taalbeleid.

De *Voorzitter* vraagt of het proces op schema ligt? Dit bevestigt Laura Buissink, het definitieve dossier gaat ter vaststelling naar het faculteitsbestuur en het CvB. 18 september 2023 volgt indiening bij de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie).

De *Vice-decaan Onderwijs a.i.* geeft aan dat goed gekeken zal worden naar de koppeling tussen deze opleidingen en de andere opleidingen binnen de rechtenfaculteit.

De *Voorzitter* dankt de commissie voor de inzet en voortvarendheid waarmee zij zich, zeker onder de tijdsdruk, positief hebben ingezet.

c. OER Advanced Masters

Besluitvorming

De *Fractie Onafhankelijken* signaleert dat de cijfernorm wordt aangepast naar 5,7. Dat loopt niet meer parallel met de Nederlandse opleidingen. Dit kan tot verwarring leiden bij docenten. Waarom is hiertoe besloten?

De *Vice-decaan Onderwijs a.i.* heeft om een toelichting gevraagd. De FR wordt geïnformeerd zodra het antwoord bekend is.

c. Kernvisie – plan van aanpak (presentatie)

Ter consultatie

De *Vice-decaan Onderwijs a.i.* heeft prof. Bastiaan Rijkema uitgenodigd voor een nadere toelichting. Bij het aantreden per 1 juli 2023 van het interim-bestuur lagen de stukken van de begroting voor. Met

200 de Taskforce Kernvisie onder leiding van prof. Rijkema is gekeken naar de financiële gevolgen voor de begroting. De afspraak is gemaakt om tot en met september 2023 de financiële scenario's in kaart te brengen in samenhang met de inhoudelijke scenario's van de Kernvisie. Aansluitend op het gesprek met de WD's in de laatste week van augustus 2023, zullen keuzes worden gemaakt. De FR wordt meegenomen in de voortgang.

205 Prof. dr. Rijkema vertelt hoe de voortgang van de Kernvisie wordt gewaarborgd aan de hand van een presentatie.

210 Overzicht en houvast: In de oorspronkelijke opdracht aan de Taskforce is opgenomen om de halfjaarlijkse voortgangsrapportage naar voren te halen om de voortgang in het proces te bewaken. De (concept) voortgangsrapportage moet op 29 augustus 2023 gereed zijn ten behoeve van de WD's en het interim-bestuur. Samen vormt dit de opmaat richting de besluitvormingsdag van 5 september 2023. Op onderdelen kunnen deelsessies worden gehouden met de Faculteitsraad.

- 215
- 1: Uitleg over proces: welke ontwikkelingen zijn er in de projectorganisatie, met het oog op de financiën? Wat zijn de eerste opbrengsten?
 - 2: De inhoud van de kernvisie: wat is bereikt in zeven teams en drie werkgroepen? En wat zijn de uitdagingen?
 - 3: De keuzes die voorliggen aan de WD's en Interim-bestuur:
 - tijdlijn, scenario's;
 - begrotingsscenario's in de nieuwe financiële context;
 - tien EC-vraagstuk.
- 220

225 Op 5 september 2023 komen de WD's en het interim-bestuur bij elkaar. De ambitie is om zoveel mogelijk besluiten te nemen. Daarna kunnen in de tijdshorizon geen keuzes meer worden gemaakt. Aansluitend wordt de voortgangsrapportage definitief vastgelegd met toelichting.

Als onderwerpen, bijv. werkdruk, tentamenregelingen en herkansingsmaatregelen, niet kunnen wachten zal dit worden besproken in eerder te plannen bijeenkomst(en).

230 De PP-fractie: De keuzes die het interim-bestuur en WD's maakt wegen volgend jaar mee in de beslissingen voor de OER-en. Prof. Rijkema geeft aan dat wellicht een tussentijdse sessie ingepland kan worden voor specifieke vragen vanuit de FR. De PP-fractie vraagt of een plan B klaar ligt in de situatie dat doelen niet behaald worden? Hoe wordt het draagvlak in de gehele faculteit gecreëerd? Prof. Rijkema geeft aan dat in de scenario's alternatieven zijn voorzien. Als antwoord op de vraag over draagvlak is afgesproken met de vice-decaan Onderwijs a.i. dat het mogelijk wordt gemaakt om laagdrempelige inloop te organiseren voor medewerkers (mogelijk ook voor studenten) die vragen hebben. De Faculteitsraad spreekt dank uit dat zij betrokken wordt gehouden. De Voorzitter dankt prof. Rijkema voor de presentatie.

235

240 6. Onderzoek

a. Update

▣ Ter informatie

245 De vice-decaan Onderzoek a.i. geeft aan dat in de zomer gewerkt is aan de prioritering van de dossiers. De stimuleringsbeurzen worden dit najaar uitgezet voor gebruik in 2024 en verder. Het uitgangspunt is dat in de komende jaren zoveel mogelijk alle vaste wetenschappelijke staf kan profiteren van zowel de stimulerings- dan wel de startersbeurzen. Deze zijn bedoeld voor werkdrukverlaging en ongebonden onderzoek. In het voorstel is opgenomen dat geen individuele aanvraag meer geschreven hoeft te worden voor een commissie. In plaats daarvan is het idee om dit decentraal aan te pakken, waarbij per afdeling wordt aangegeven hoeveel geld het eerste jaar en de komende jaren beschikbaar is, met het idee dat een kort voorstel, met o.a. werkdruk verlagende ideeën, wordt voorgelegd aan de WD, waarvoor het geld gebruikt gaat worden. Deze beurs wordt niet opengesteld voor het aanstellen van promovendi. Vervolgens toetst het Onderzoeksberaad (OZB) en het FB, ter informatie en om beter inzicht te krijgen in de onderzoeken en hoe de gelden worden ingezet. In een situatie die niet geheel duidelijk is, kan het gesprek worden aangegaan om te kijken naar oplossingen.

250

255 De PP-fractie kan zich vinden in de decentralisatie voor de stimuleringsbeurzen. Wordt deze procedure ook voor startersbeurzen gebruikt volgend jaar? De vice-decaan Onderzoek a.i. geeft aan dat hiernaar gekeken gaat worden ook na een korte evaluatie van de laatste ronde van de startersbeurzen.

De PP-fractie wil weten of de toekenning van de startersbeurzen op dezelfde wijze gaat als voorheen, waarin teams worden samengesteld met een UD van na 1 januari 2022 en een van daarvoor?

De nieuwe werkwijze wordt eerst getoetst alvorens hierover een besluit wordt genomen.

260

De PP-fractie wil meegeven, dat de informatie op website onvoldoende en onduidelijk (voorwaarden, planning etc.) is.. De Vice-decaan Onderzoek a.i. zal dit punt meenemen.

265 Ten tweede de publicatiecultuur en de daarbij behorende normen (oude Meijers-norm). Bij de onderzoeksvisite van 2022 zijn vragen gesteld over de norm van publicaties en de daarmee samenhangende werkdruk. Een interne commissie heeft een rapport opgesteld.

270 Nu wordt gekoerst op 8 wetenschappelijke publicaties in 4 jaar. Het grote verschil zit in de flexibiliteit van de berekening. Nu is het mogelijk om 3 vakpublicaties te rekenen als 1 wetenschappelijke publicatie, misschien is er ruimte om 6 om te rekenen naar 2. Niet als standaard norm maar vooraf besproken in het jaargesprek. De FR zal worden geïnformeerd zodra de notitie er is.

De fractie Onafhankelijken wil weten vanwaaruit de wens kwam om de norm los te laten?

De Vice-decaan Onderzoek a.i. geeft aan dat, uitgaand van het rapport van de interne commissie, enkele instituten toch graag het gesprek aan willen omtrent de wijze waarop gepubliceerd wordt.

275 De PP-fractie vraagt of gesproken is over de Engelse publicatie? Het publiceren voor een (gerenommeerd) vaktijdschrift kan lang(er) in beslag nemen.

De Vice-decaan Onderzoek a.i. reageert dat de adviezen in het rapport zijn bedoeld om in het gesprek met de leidinggevende mee te nemen wat een goede publicatiestrategie is.

De Voorzitter dankt de Vice-decaan Onderzoek a.i. voor de bijdrage.

280

7. Mededelingen / Rondvraag

CAO

285 De Onafhankelijken - fractie geeft aan dat bij de vorige CAO-onderhandelingen het punt jaarafspraken voor promovendi aan de orde was. De druk op promovendi door faculteiten en universiteiten wordt als groot ervaren. Promovendi zijn gehecht aan het behouden van de jaarafspraken, kunnen diegene die het willen de (lopende/oude) jaarafspraken behouden? De Directeur Bedrijfsvoering geeft aan dat de CAO hierover duidelijk is. HR-centraal kijkt naar de uitwerking van de CAO. Promovendi in dienst vanaf 1 januari 2024 kunnen geen jaarafspraken meer maken. Voor de promovendi die in dienst zijn en lopende afspraken hebben gaat de Directeur Bedrijfsvoering ervan uit dat deze voortgang zullen behouden.

290

a. Benoemingen

Dit agendapunt wordt behandeld in het besloten deel van de vergadering.

295

Rondvraag:

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

8. Sluiting openbare vergadering

De Voorzitter sluit het openbare gedeelte van de vergadering om 11:59 uur en dankt de faculteitsraad.